

Jaarrapportage 2022

Meldpunt Nieuwe Drugs (MND)

Wat is het Meldpunt Nieuwe Drugs?

Het Meldpunt Nieuwe Drugs verzamelt via zijn partners informatie over nieuwe psychoactieve stoffen (NPS). Het Meldpunt registreert de gemelde middelen, hoeveelheden en, indien beschikbaar, prevalentie van gebruik en effecten.

Werkwijze: De laboratoriumdata over NPS van het Douane Laboratorium, het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) worden 2 keer per jaar bijeengebracht, vergeleken en geanalyseerd. Door deze informatie te combineren met de data van de Monitor Drugs Incidenten (MDI), het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) en de data verkregen door het systematisch monitoren van de belangrijkste Nederlandse drugsfora, ontstaat een goed beeld van de op de Nederlandse markt aanwezige NPS.

Toepassing: De verzamelde gegevens worden gebruikt om VWS en het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring Nieuwe Drugs (CAM) te informeren over de effecten, mogelijke risico's en verspreiding van NPS in Nederland.

Wat zijn NPS?

Het EMCDDA* gebruikt een ruime definitie: 'alle psychoactieve stoffen die niet onder het regime van een van de verdragen van de VN vallen'.

In deze rapportage ligt de focus op synthetische stoffen met een psychoactieve werking die pas de laatste decennia voor het eerst op de drugsmarkt worden aangetroffen of stoffen die – na enkele decennia afwezigheid – opnieuw op de drugsmarkt verschijnen. Enkele stoffen zoals 2C-B, GHB/GBL, DMT en ketamine worden daarnaast ook meegenomen, omdat ze in het kader van de Europese Joint Action gemonitord worden.

* European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

NPS-stofgroepen

NPS worden meestal ingedeeld in stofgroepen op basis van hun chemische structuur of farmacologische eigenschappen.

- Synthetische cannabinoïden
- Cathinonen
- Fenylethylaminen
- Indolalkaloiden (tryptaminen)
- Arylcyclohexylaminen
- Synthetische opioïden
- Nieuwe benzodiazepinen
- Overige stoffen

Highlights 2022

In Nederland werden er in 2022 in totaal 122 verschillende stoffen gemeld, waarvan 14 voor het eerst. Zeven van deze stoffen werden gemeld door het NFI, twee door zowel het NFI als DIMS, twee uitsluitend door DIMS en drie door het Douane Laboratorium.

	Synthetische cannabinoïden	Cathinonen	Fenylethylaminen	Nieuwe benzodiazepinen
Douane Laboratorium		1	2	
DIMS		1	1	
NFI	2	3	1	1
NFI + DIMS		1		1

- Nederland is een belangrijk doorvoerland voor diverse NPS. Een klein deel ervan is bedoeld voor de Nederlandse gebruikersmarkt. Een bekend voorbeeld hiervan zijn de synthetische cannabinoïden die doorgaans met name door het Douane Laboratorium worden gerapporteerd. Echter, in 2022 zagen zij alleen grote partijen JWH-210 ingevoerd worden.
- Wat betreft de cathinonen viel vooral op dat het Douane Laboratorium recordhoeveelheden van de stof 3-CMC had aangetroffen. Deze stof werd niet vaak ingeleverd bij het DIMS, maar werd wel in het merendeel van de als 3-MMC aangeleverde monsters aangetroffen.
- Wat verder opvalt is dat er in Nederland ook in 2022 weer nauwelijks melding wordt gemaakt van de aanwezigheid van synthetische opioïden in tegenstelling tot andere landen in Europa. O-desmethyltramadol wordt nog het meest gemeld door de deelnemende partners.
- In Europa zijn er al langere tijd zorgen om de aanwezigheid van nieuwe benzodiazepinen. Hoewel die beperkt werden gemeld door de deelnemende laboratoria in 2022, lijkt het er op dat er in ons land wel degelijk sprake is van gebruik van deze stoffen gezien de meldingen door de MDI en het NVIC vooral wat betreft bromazolam en pyrazolam.

Synthetische cannabinoïden

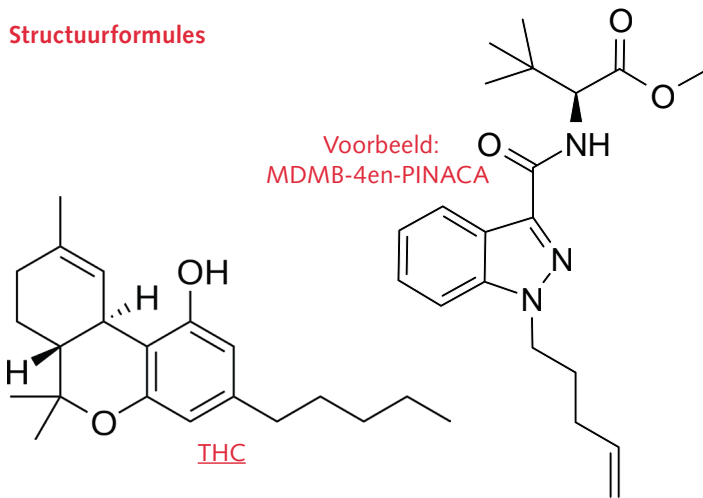
Synthetische cannabinoïden zijn stoffen die een soortgelijke werking hebben als THC. In 2022 werden er bij het MND 15 verschillende synthetische cannabinoïden gemeld, waarvan 2 voor het eerst.

12%

Aandeel synthetische cannabinoïden t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

Structuurformules

Ontwikkelingen in 2022

- Bij het Douane Laboratorium werden in 2022 grote partijen JWH-210 gemeld (poeder; 457 kg bestemd voor invoer, 2 kg bestemd voor uitvoer).
- Bij het NFI werd plantaardig materiaal bewerkt met MDMB-4en-PINACA (68 kg) en 5F-APINACA (poeder; 1,6 kg) in grotere hoeveelheden gezien.
- Het DIMS zag één maal 4F-MDMB-BUTINACA in een tablet verkocht als ecstasy. Daarnaast werd er twee keer cannabis bewerkt met ADB-BUTINACA en twee keer cannabis bewerkt met MDMB-4en-PINACA aangetroffen.
- Bij de MDI en het NVIC werden twee verschillende synthetische cannabinoïden gemeld, 7-ABF en JWH-210.
- Op drugsfora werd er nauwelijks over synthetische cannabinoïden gesproken. Slechts één topic in 2022 ging over JWH-210.
- Het lijkt er op dat in Nederland synthetische cannabinoïden wel worden doorgevoerd, maar slechts in zeer beperkte mate gebruikt, met uitzondering van hele specifieke settings, zoals in gevangnissen.

Cathinonen

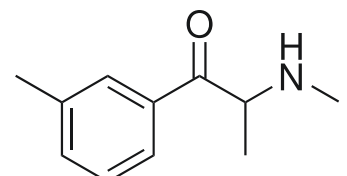
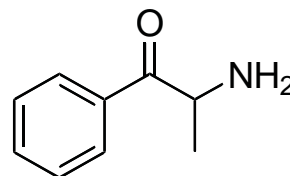
Cathinonen zijn chemisch verwant aan cathinon, één van de actieve stoffen in de plant qat. In 2022 werden er bij het MND 32 verschillende cathinonen gemeld, waarvan 6 voor het eerst.

26%

Aandeel cathinonen t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

Structuurformules

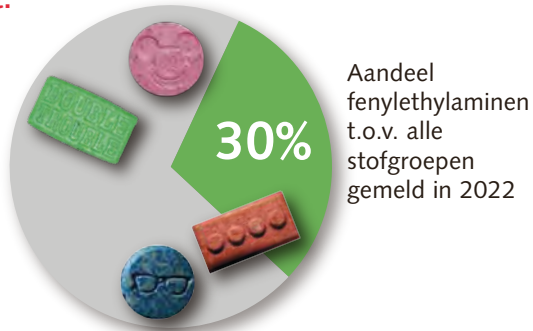
Voorbeeld: 3-MMC

Ontwikkelingen in 2022

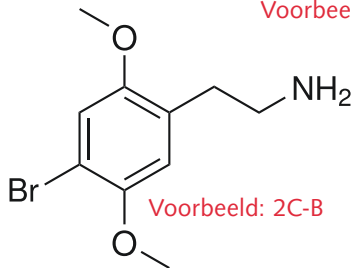
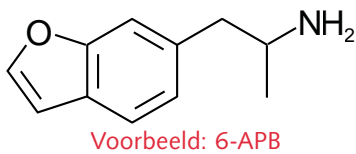
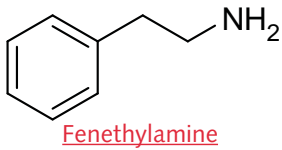
- Bij het Douane Laboratorium werden uitzonderlijk grote partijen gemeld van onder meer de cathinonen 3-CMC (18.657kg) en 2-MMC (1508 kg). Nieuwkomer hier was α -PiHP (257 kg).
- Bij het NFI voeren vooral 3-CMC (69,8 kg), 3-MMC (73,6 kg), 4-CMC (19,9 kg), 4-MMC (25,9 kg) de boventoon. Ook werden er veel tabletten met MDMA en 4-MMC dan wel 4-CMC in beslag genomen (15782) en tabletten met alleen 4-CMC (3.670).
- Bij DIMS werden met name 3-CMC (152), 3-MMC (143) en 4-MMC (99) aangetroffen. In de loop van 2022 bleek 3-MMC steeds vaker een ander cathinon te bevatten. Nieuw in 2022 bij het MND was de stof dimethylpentylon.
- Bij de MDI en het NVIC werden respectievelijk 351 en 224 meldingen van gezondheidsincidenten dan wel vergiftigingen met verschillende cathinonen gemeld. 3-MMC/4-MMC voerde hierin nog steeds de boventoon (344 en 163), maar bij het NVIC zag men in 2022 ook meldingen van vergiftigingen met onder andere 3-CMC en α -PiHP.
- Op drugsfora gingen in 2022 de meeste topics wederom over 3-MMC (13%), maar ook hier werd daarnaast gesproken over 4-MMC (5%) en 3-CMC (4%), meer dan in 2021 (beide 1%).

Fenylethylaminen

Bekende fenylethylaminen zijn mescaline, (meth-) amfetamine en MDMA. Veel andere bootsen de werking van MDMA na. In 2022 werden er bij het MND 36 verschillende fenylethylaminen, gemeld, waarvan 4 voor het eerst.

Structuurformules

Ontwikkelingen in 2022

- Opvallend is dat in 2022 het NFI heel veel 2C-B tabletten aantrof (46.179). Daarnaast trof het NFI ook een grote hoeveelheid 6-Br-DMPEA tabletten aan (11.668). Bij het DIMS werd in 2022 alleen 2C-B gevonden. 6-Br-DMPEA zag DIMS alleen in voorgaande jaren.
- Bij het DIMS werden enkele keren de potente stoffen 25B-NBOMe en 25I-NBOMe gevonden. Ook werden er in 2022 drie verschillende methylfenidaachtigen aangetroffen door het NFI en DIMS.
- De MDI en het NVIC ontvingen respectievelijk 123 en 72 meldingen van gezondheidsincidenten dan wel vergiftigingen met verschillende fenylethylaminen. De meeste meldingen gingen over 2C-B, maar bij het NVIC zag men in 2022 toch ook meldingen van vergiftigingen met onder andere 2-FMA dan wel 2-FA, terwijl het MDI nog steeds meldingen krijgt van gezondheidsincidenten met 4-FMA dan wel 4-FA.
- Op de drugsfora werden voornamelijk topics gestart over 2C-B (5%) en 5/6-APB (benzofury) (5%).

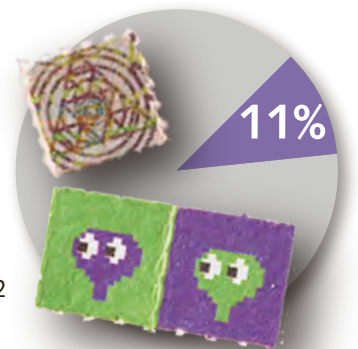
Indolalkaloïden (tryptaminen)

Onder de groep indolalkaloïden vallen psychedelica waarvan de structuur lijkt op serotonine en waarvan de chemische structuur een tryptamine-groep (2-(3-indolyl)ethylamine) bevat. In 2022 werden er bij het MND 13 verschillende indolalkaloïden gemeld, maar dit betrof geen nieuwe stoffen.

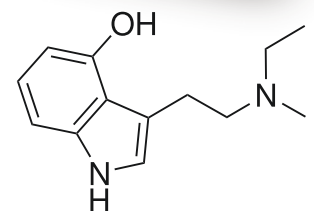
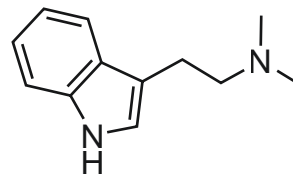
Ontwikkelingen in 2022

- Bij het NFI werden grote aantallen ETH-LAD zegels (966) naast grote partijen DMT gemeld.
- Het DIMS trof in 2022 naast DMT ook 4-HO-MET, 4-AcO-MET, 5-MeO-DMT, 5-MeO-N,N-MiPT en N-methyltryptamine aan.
- Er zijn in Nederland zeer weinig incidenten bekend waarbij indolalkaloïden een rol hebben gespeeld. In 2022 werden er 3 incidenten gemeld bij het MDI en 14 vergiftigingen bij het NVIC.
- Wel ging 7% van de topics op de drugsfora over 1P-LSD (3%), 5-MeO-DMT (2%) en DMT (2%).

Aandeel indolalkaloïden t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

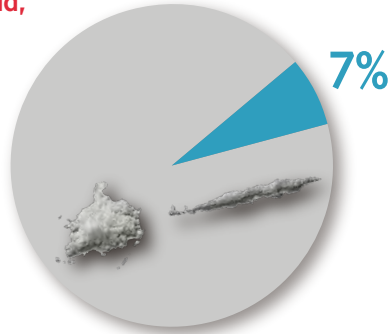
Structuurformules

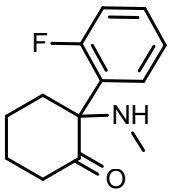
Arylcyclohexylaminen

Met de term arylcyclohexylaminen worden stoffen aangeduid die een chemische structuur hebben die bestaat uit een cyclohexylamine met een arylgroep. In 2022 werden er bij het MND 8 verschillende arylcyclohexylaminen gemeld, maar dit betrof geen nieuwe stoffen.

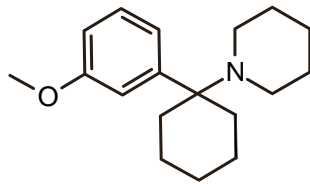
Aandeel arylcyclohexylaminen t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

Structuurformules

Voorbeeld:
2-Fluordeschloorketamine

Voorbeeld: 3-MeO-PCP

Ontwikkelingen in 2022

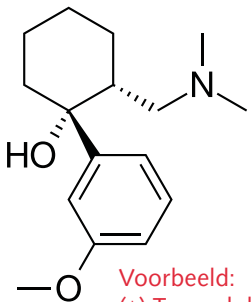
- Bij het Douane Laboratorium werden grote partijen ketamine gemeld (1.586 kg).
- Bij het NFI werden vooral ketamine (217 kg) en 2-fluordeschloorketamine (poeder; 1 kg) in wat grotere hoeveelheden gezien.
- Bij het DIMS werd 460 maal ketamine in poeders aangetroffen. Verder trof het DIMS 2-fluordeschloorketamine (7), 3-MeO-PCP (3), deschloorketamine (8) en MXPR (1) aan.
- Bij de MDI en het NVIC kwamen in totaal respectievelijk 410 en 101 meldingen binnen over negen verschillende arylcyclohexylaminen. Het betrof hoofdzakelijk ketamine (396 en 79) gevolgd door 2 en 7 meldingen met 2-fluordeschloorketamine.
- Op de drugsfora ging 6% van de topics over ketamine, gevolgd door 2-fluordeschloorketamine (2%) en DMXE (1%).

Synthetische opioïden

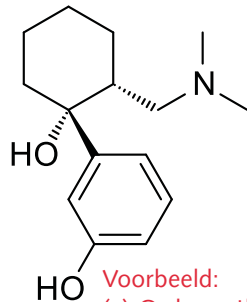
Ontwikkelingen in 2022

- Alleen bij het DIMS werden er in 2022 synthetische opioïden aangetroffen. Het betrof hier despropionylfentanyl, O-desmethyltramadol (O-DSMT), tramadol en U-47700. Al deze stoffen werden 1 keer aangetroffen.
- Bij de MDI en het NVIC werden in totaal respectievelijk 17 en 22 meldingen gedaan over drie verschillende synthetische opioïden. Het betrof hoofdzakelijk fentanyl (-achtigen) bij de MDI (16) en O-DSMT (21) bij het NVIC.
- Op de drugsfora ging 1% van de topics over O-DSMT.

Structuurformules

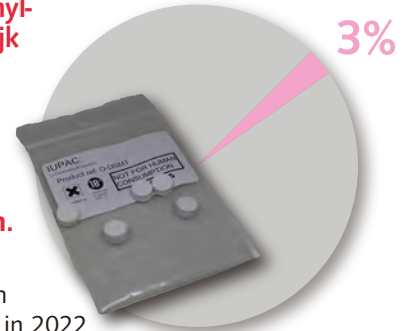
Voorbeeld:
(+)-Tramadol

Voorbeeld:
(+)-O-desmethyltramadol

Met de term synthetische opioïden worden stoffen aangeduid met een sterk verdoovende pijnstillende werking die recentelijk op de illegale drugsmarkt zijn verschenen. Inmiddels worden er verschillende subcategorieën gehanteerd zoals de fentanylachtigen en meer recentelijk de benzimidazol-opioïden (nitazenen). In 2022 werden er bij het MND 4 verschillende synthetische opioïden gemeld, maar dit betrof geen nieuwe stoffen.

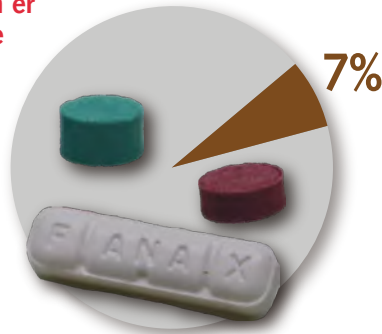
Aandeel synthetische opioïden t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

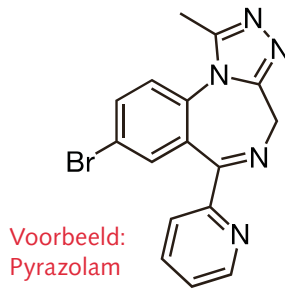
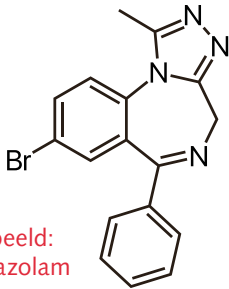
Nieuwe benzodiazepinen

Met de term nieuwe benzodiazepinen worden stoffen aangeduid die worden verkocht als 'legale' vervangers voor benzodiazepinen die alleen op voorschrift verkrijgbaar zijn, zoals diazepam, oxazepam en alprazolam. In 2022 werden er bij het MND 8 verschillende nieuwe benzodiazepinen gemeld, waarvan 2 voor het eerst.

Aandeel nieuwe benzodiazepinen t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

Structuurformules

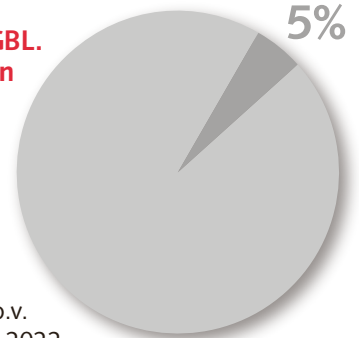
Ontwikkelingen in 2022

- Bij het NFI werden vooral bromazolam (2,1 liter) en 174 flesjes en etizolam (3,5 liter en 1,39 kg opgelost in vloeistof) in wat grotere hoeveelheden gezien.
- Bij het DIMS werd bromazolam 3 keer in tabletvorm aangeleverd. Etizolam kwam in totaal 7 keer in verschillende vormen voor.
- Bij de MDI en het NVIC kwamen in totaal respectievelijk 34 en 195 meldingen binnen over vijftien verschillende nieuwe benzodiazepinen, het meest over bromazolam (7 en 44) en pyrazolam (10 en 35).
- Op de drugsfora ging 2% van de topics over bromazolam, gevolgd door pyrazolam (1%).

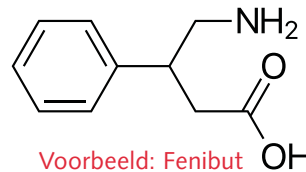
Overige stoffen

Naast de eerder beschreven stofgroepen zijn er ook stoffen die vallen onder andere categorieën zoals piperazinen, cocaïne-achtigen (pyrrolidinen) en andere stoffen die in het kader van de Europese Joint Action worden gemonitord binnen de MND zoals GHB/GBL. Deze stoffen zijn weergegeven als overige stoffen. In 2022 werden er bij het MND 6 verschillende overige stoffen gemeld, maar dit betrof geen nieuwe stoffen.

Aandeel overige stoffen t.o.v. alle stofgroepen gemeld in 2022

Structuurformule

Forumanalyse 2022

Door op de belangrijkste Nederlandse drugsfora het aantal nieuwe topics over NPS plus het aantal posts en views in deze topics bij te houden ontstaat een goed beeld van wat er op de Nederlandse NPS-markt speelt.

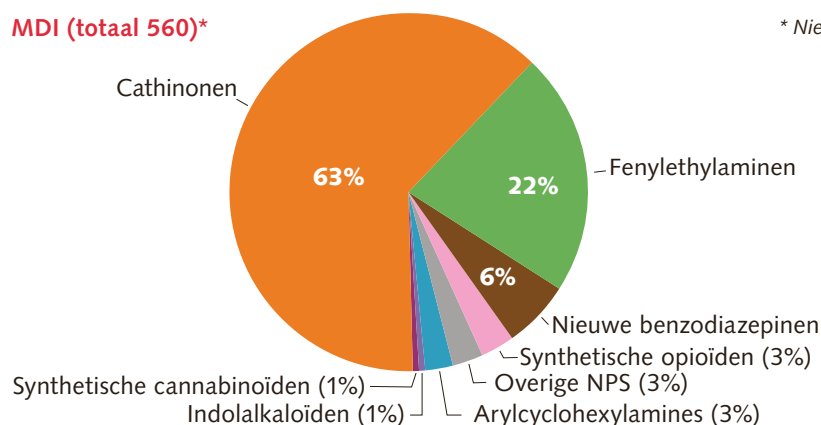
Top 20 meest gestarte nieuwe topics over NPS

Stofnaam	Topics	%	Stofnaam	Topics	%
1. 3-MMC	107	13	11. Bromazolam	20	2
2. NPS Algemeen	78	10	12. 2F-DCK	17	2
3. GHB	75	9	13. 5-MeO-DMT	17	2
4. Ketamine	52	6	14. DMT	16	2
5. 2C-B	40	5	15. 4F-MPH	15	2
6. 5/6APB	39	5	16. Fenibut	14	2
7. 4-MMC	37	5	17. DMXE	10	1
8. 3-CMC	31	4	18. 2-MMC	9	1
9. 1P-LSD	26	3	19. O-DSMT	9	1
10. 4-FMA	22	3	20. 3-FA	8	1

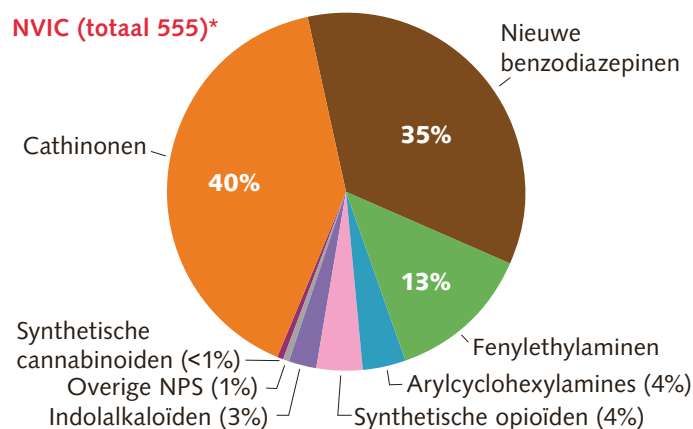
Gezondheidsincidenten 2022

De MDI verzamelt gegevens over drugserelateerde gezondheidsincidenten via spoedeisende hulp afdelingen van ziekenhuizen, ambulancediensten, forensisch artsen en organisaties die EHBO-posten bemannen op evenementen. Het NVIC informeert artsen, apothekers en andere professionele hulpverleners over de mogelijke gezondheidseffecten en behandelmogelijkheden bij vergiftigingen. De cirkeldiagrammen laten de verdeling zien van de in 2022 bij de MDI aangemelde gezondheidsincidenten per stofgroep waarbij NPS (vermoedelijk) een rol hebben gespeeld, plus de in 2022 bij het NVIC geregistreerde vergiftigingen. Vermoedelijk, omdat er geen toxicologische bevestiging is en omdat veelal gelijktijdig ook andere drugs waren ingenomen.

MDI (totaal 560)*

* Niet meegerekend GHB/GBL (827) en ketamine (396)

* Niet meegerekend GHB/GBL (88) en ketamine (79)

Artikelnummer: AF2130

Tekst: Laura Smit-Rigter, Pieter Oomen, Lavinia Stegemann en Daan van der Gouwe
Vormgeving: Rijkers Infographics

© 2023, Trimbos-instituut, Utrecht

Alle rechten waaronder alle intellectuele eigendomsrechten op alle inhoudelijke informatie in deze rapportage en de bijbehorende bijlagen blijven te allen tijde voorbehouden aan de rechthebbenden, te weten het Nederlands Forensisch Instituut, het Laboratorium, het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum en het Trimbos-instituut. Gebruik van deze gegevens is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.

Meer informatie:
www.drugs-test.nl
dims@trimbos.nl